

Miljøministeriet
Frederiksholms Kanal 26
1220 København K
kun fremsendt som email til: mim@mim.dk

Masnedø, den 4. maj 2023

Retstilstanden for påbud om forbedret spildevandsrensning i det åbne land er uholdbar og kan ende med erstatningsager

Sammendrag

Der er uklarheder om retsgrundlaget eller ligefrem manglende lovhjemmel bag påbud om forbedret spildevandsrensning.

Er det Vandrammedirektivets (VRD), afsagte domme eller vejledninger til bekendtgørelser der har forrang.

Ligeledes er der uklarheder omkring, hvem der er ansvarlig for udstedelse af påbud om forbedret spildevandsrensning.

Vordingborgvej 336 - et eksempel ud af flere.

Vi har et medlem i Fair Spildevand, der har en ejendom på Vordingborgvej 336, Faxe Kommune. Hun får foretaget en sporstofundersøgelse den 24. februar 2023, der medfører en fastholdelse af udstedt påbud.

Som en kuriositet skriver [kommunen i oktober 2019](#)¹

Sporstofundersøgelser bruges udelukkende til kortlægning af afløbsforhold, drænsystem med mere og kan ikke sige noget om, hvor meget der forurennes.

På denne foranledning beder vores medlem Faxe Kommune om at [udlevere dokumentation](#)² på, at det er spildevand der er årsag til manglende målopfyldelse. [Tilbagemeldingen lyder](#)³: "Hvis du har spørgsmål til hvordan tilstandsvurderingerne omsættes til indsatskrav, vil jeg anbefale, at du retter henvendelse til Miljøstyrelsen. Det er ikke et arbejde Faxe Kommune har været involveret i"

Ansvar for **dokumentation** på udstedelse af påbud overdrager Faxe Kommune altså til Miljøstyrelsen (MST).

På den baggrund sender Fair Spildevand den 18. april 2023 en [skrivelse til MST](#)⁴ og modtager følgende [et svar](#) den 28. april 2023, som der refereres til nedenstående.

Styrelsen henviser primært til Spildevandsvejledningen, der som ordet siger, kun er en vejledning og ikke et retsgrundlag.

Fra denne vejledning er der "frit valg fra alle hylder" og man kan plukke hvad der bedst passer til ens standpunkt.

Flere henvisninger til landsretsdomme tager myndighederne til indtægt. Men henvisningen til udsagn fra en Højesteretsdom på side 111 undlades meget behændigt.

Citat:

”Forudsætningerne i bekendtgørelsens § 35, stk. 1, nr. 1-3, skal ses i lyset af Højesterets dom i UfR 2002.1820. Den første betingelse må ses som et udslag af officialprincippet, idet et påbud forudsætter, at den konkrete sag er tilstrækkeligt oplyst. Den anden betingelse er et krav om årsagssammenhæng mellem udledningen og forureningen af vandområdet. Den tredje betingelse er kravet om, at der er fastsat en målsætning for vandområdet, som er ikke opfyldt. De tre betingelser er kumulative, dvs. alle betingelser skal være opfyldt ved meddelelse af påbud, jf. lovens § 30. I øvrigt skal et påbud også være i overensstemmelse med det almindelige proportionalitetsprincip, dvs. at indgrebet skal stå i rimeligt forhold til forureningen, ligesom det følger af almindelige forvaltningsretlige principper, at der gælder et skærpet hjemmelskrav for udstedelse af et påbud”

VRD misfortolkes på skammelig vis

[Styrelsen skriver på side 1.](#)⁵

”Som det fremgår af dokumentationen fastlægges spildevandspåvirkningen fra spredt bebyggelse i vandløb på baggrund af forskningsbaserede typetal og lokale afstrømningstal. Der anvendes ikke kemiske målinger i vandløb til at bestemme spildevandspåvirkningen, bl.a. fordi det kun giver et øjebliksbillede af spildevandspåvirkningen”.

Utallige steder i VRD efterlyses referencemålinger.

VRD stiller krav til biologiske referenceforhold, hvor der indgår en hel del kvalitetselementer og hvert land skal have tilstrækkelige mange målesteder, der kan give et troværdigt billede af disse kvalitetselementer.

Her er det husspildevand, der skal tages hånd om. Det indeholder organisk materiale, som bruger ilt under nedbrydning. Derfor ville analysetal omkring iltforhold i et givent målsat vandområde være relevant.

VRD efterlyser dette på side 34 under krav til Kvalitetselementer til klassifikation af økologisk tilstand i vandløb:

Kemiske og fysisk-kemiske elementer, der understøtter de biologiske elementer.

- Termiske forhold
- **Iltforhold**
- Salinitet
- Forsuringstilstand
- Næringsstofforhold

og i VRD's bilag VIII side 68 står:

- 11. Stoffer, som bidrager til eutrofiering (navnlig nitrater og fosfater).
- 12. Stoffer, som har negativ indflydelse på **iltbalancen** (og kan måles ved parametre som **BOD, COD** osv.).

Medlemslandene må godt anvende modelberegninger. De kan understøtte, men **ikke erstatte** referencemålinger til fastlæggelse af et troværdigt billede af de økologiske forhold.

Hvordan og hvor ofte ovenstående kvalitetselementer skal måles er der nærmere redegjort for i [BEK nr 1001 af 29/06/2016 om overvågning af overfladevand](#)⁶.

Kommunerne lades i stikken

På side 2 i [svaret til Fair Spildevand](#) står:

”Miljøstyrelsen kan oplyse, at det er kommunerne, der er myndighed ved meddelelse af påbud om forbedret spildevandsrensning til ukloakerede ejendomme i spredt bebyggelse. Der er ikke et over- underordningsforhold mellem Miljøstyrelsen og de kommunale miljømyndigheder, og styrelsen skal hverken godkende eller kvalitetssikre de kommunale miljømyndigheders afgørelser”.

Så kan det næsten ikke blive mere mudret.

MST skal ikke kvalitetssikre de kommunale miljømyndigheders afgørelser, men Faxe kommune skrev tidligere, at *tilstandsvurderingerne der omsættes til indsatskrav udstedes af Miljøstyrelsen*.

Risiko for erstatninger

Myndighederne vil gerne styre det hele fra centralt hold og lægge stramme retningslinjer omkring kommunernes handlemuligheder. Men når der opstår konflikter med borgerne, frasiges ansvaret og kommunerne står tilbage med aben og risikerer at skulle udrede erstatninger for påbud, hvor der ikke har været lovhjemmel. Både [Tønder](#) - og [Næstved](#) kommune har måttet til lommerne og betalt erstatning i millionklassen grundet udstedelse af påbud uden fornøden lovhjemmel.

Derfor gentager vi:

Kommunerne mangler en klar udmelding om hvem der har:

- ansvaret for udpegede områder hvor der udstedes påbud om forbedret spildevandsrensning
- ansvar og skal kvalitetssikre data der understøtter påbud om forbedret spildevandsrensning

Men det sidste og klart det vigtigste.

Fortolkningen af VRD lader meget tilbage at ønske. Her svigtes kommunerne efter Fair Spildevands opfattelse, da implementeringen af VRD i dansk lovgivning er sket på et fejlagtigt grundlag eller er yderst mangelfuld.

4. maj 2023

Fair Spildevand
v/Jørn Rasmussen

Kopi til

- Faxe Kommune
- Vordingborgvej 336
- Miljøstyrelsen
- Folketingets Miljø- og Fødevarerudvalg

¹ https://www.faxekommune.dk/system/files/upload/Teknik__Miljoeuvalg_%282019%29_27-11-2019_Dagsorden_%28ID2541%29/Bilag/dagsordenspunkt_orientering_om_procedure_for_sporstofundersogelser_behandlet_paa_moedet_30._oktober_2019_kl._1700_udvalgslokale_2_soendergade_12c_0.pdf

² <https://www.fairspildevand.dk/wp-content/uploads/Krav-til-kemiske-maalinger-Lena-til-Kommune.pdf>

³ <https://www.fairspildevand.dk/wp-content/uploads/Lena-Langenberg-henvisning-til-MST.pdf>

⁴ <https://www.fairspildevand.dk/wp-content/uploads/Miljoestyrelsen-Vordingborgvej-336-Lena-Langeberg.pdf>

⁵ <https://www.fairspildevand.dk/wp-content/uploads/Svar-fra-Miljoestyrelsen-Vordingborgvej-336-2023-04-28.pdf>

⁶ <https://www.retsinformation.dk/eli/ta/2016/1001>